

aranzadiana 136

ARANZADIKO BERRIAK 2015

KARAKATE-KURUTZEBAKARREKO EREMUA. MIAKETAK ETA KATAK (ELGOIBAR-SORALUZE) - 3. KANPAINA

Zuzendaritza: Manu Ceberio

Finantziak: DEBEGESA, Gipuzkoako Foru Aldundia eta Aranzadi Zientzia Elkartea

2012an hasi ginen "Elosua-Plazentziako estazio megalitikoak ikertzeko, kontserbatzeko eta haren balioa azpimarratzeko" proiektuarekin. Inguruko udalek "Trikuharrien ibilbidea" sortu dute zonalde horretan, eta 2015ean proiektuaren 3. ekinal-

dia egin dugu: "Miaketak eta katak Karakate-Kurutzebakarreko eremuan". 2015ean egindako lanak bi ildo jarraituz egin ditugu:

1. IKUSIZKO MIAKETAK

2015ean Karakate eta Atxolin arteko

eremua hainbat alditan miatu dugu. Horretarako, Altamira baserriko Jon Koldo Iñarraren laguntza izan dugu, hainbat egitura interesgarri ezagutzen zituela baieztatzen baitzuen.

Eremua ikuskatzean lurrazaleko material arkeologikorik aurkitu ez

badugu ere, aztarna berriak aurkitzeko interesgarriak diren hainbat leku identifikatu ditugu: Karakate, Akelarreko haitza, Pagomuneta, Gizaburua, Iruia, Sabua, Atxolin, Pago Bedeinkatua, Naasiko Goena eta Kurutzebakar.

2. KATAK ETA ZUNDAKETAK

2.1. Atxolin txiki II egitura, Soraluze

Esku-hartze arkeologiko bat egin dugu, egitura horren hilobi-izaera baieztatzeko eta bere kontserbazio-egoera ikusteko. "Hilharriak" taldeko kideek eman zuten Atxolin txiki II megalitoaren berri 2013an.

Lehendabizi egitura osoa garbitu dugu, azaleko landaretza kenduta, eta, ondoren, 4 x 1 m-ko zundaketa bat egin dugu zentrotik tumuluaren ekialderantz. Zundaketa gelditu egin dugu, tumuluko harriak guztiz agertu direnean.

Esku-hartzearen bidez identifikatu dugu bertako basaltz egindako tumulua, 5 eta 6 metro arteko diametroa eta gehienez metro erdiko altuera duena. Ganbara txiki baten aztarnak ere baditu, nahiz eta pago batek hartua egon. Hala ere, jatorrizko lekuan dauden bi harlauza baino ez dira ikusten hego-ekial-

deko erpina osatzen. Beste pago bat ere badago tumulu gainean, ganbararen hego-ekialdean. Tumuluaren mendebaldeko zatiaren gainean beste harlauza bat datza.

2.2. "Dolmenak" izeneko zonaldea, Soraluze

Antzinatik ezaguna da leku hori, oso ikusgarriak baitira bertako harkaitz handi borobilduak. Gainera, horietako batzuk elkarren ondoan daude egitura baten itxura hartuz.

Esku-hartze arkeologikoaren bidez argitu nahi izan dugu azaleramendu naturalaren forma bitxi bat ala gizakiak egindako egitura bat den.

Horretarako bi kata egin ditugu. Lehena, "Dolmenak" izenarekin ezagutzen diren harkaitz handien ondoan, eta bestea, monolito edo menhir moduan azaleratzen den harkaitz baten ondoan.

EMAITZAK

"Dolmenak" izenarekin ezagutzen diren Gizaburuako harkaitz handiek jatorri naturala dutela ikusi dugu. Bestalde, monumentu megalitiko berri bat dagoela egiaztatu dugu eta haren ezaugarri nagusiak zehaztu ditugu. Ezaugarri horiek

ikusita zista bat dela uste dugu; hau da, trikuharriek baino tumulu eta ganbara txikiagoak dituen hilobi-egitura, eta haiek baino berriagoa, Brontze arokoa.

Zoritzarrez, hilobia oso hondatuta dago gaineko bi pagoen ondorioz, eta ganbara larriki kaltetua dauka.

Egitura mota hori aurkitzeak bide berriak irekitzen dizkio Elosua-Plazentzia estazio megalitikoaren ezagutzari. Izan ere, Arribiribilletako monolito edo menhirrekin gertatu zen moduan, hazi egin baita egitura moten kopurua eta, ondorioz, baita kronologia-tartea ere. Milaka urtetan zehar eremu horrek okupazio handia izan zuela erakusten digu.

Gainera, miaketan bidez zenbait leku interesgarri identifikatu ahal izan ditugu, monumentu horiek eraiki zituztenen bizilekuen aztarnak izan ditzaketanak. Baina hori datozen ikerketetan egiaztatu beharko da.

Gure eskerrik beroenak lan horietan lagundu digutenei: Txuma Costas, Izaro Quevedo eta Asier Olazabal.

Atxolin Txiki II egituraren egindako ikerketa. © MANU CEBERIO